

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

XXXIX. De sententia excommunicationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

- 1 Sunt quædam pœnæ in iure canonico
 2 jure civili incognitæ, ut pœnitentia
 excommunicatio, de quibus specialiter
 3 dicendum. §. Pœnitentia est quædam
 lentis vindicta, puniens in se quod
 commisisse. Unde pœnitere fecerunt
 Augustinum dicitur, quasi pœnam
 quia pœnitens punit in se ulciscendo,
 commisit peccando. *d. cap. pœnitentia*
 4 *quædam*. §. Quia vero pœnitentia
 inter Sacramenta refertur, ideo ejus
 & partes exposui. *Sup. ad tit. de Sa*
 5 *non iteran.* §. Effectus pœnitentiæ
 missio peccati. *de pœnitent. dist. 1. c.*
aliquando 86. Idcirco in hoc titulo
 actum agitur de pœnitentiis, & remissio-
 bus, tanquam de causa, & effectu.

XXXIX. De sententia excommuni-
 cationis.

- 1 EXcommunicatio quoque est pœni-
 2 tencia, non civilis. §. Excommuni-
 catio est censura Ecclesiastica, qua
 3 communione excluditur. §. Quæ bifida
 dividitur. I. Aut est minor, quæ
 tum a Sacramentorum participatione
 movet; ac proprie vocatur excommuni-
 catio: aut est major, quæ non solum
 sacramentorum perceptione, sed etiam

ecclesia & omni fidelium communione se-
 regat. *c. pen. & iij. q. 4. c. ult. & xj. q. 3. c.*
mensam. 24. II. Alia est excommunica-
 tio canonis seu latae sententiae, (utroque
 enim vocabulo nuncupatur) ipso jure sine
 iudicis ministerio, aliquem innodans; a
 qua nemo, praeterquam a sede Apostolica
 vel ejus legato absolvi potest, nisi in arti-
 culo mortis sit constitutus, aut legitimo
 impedimento detineatur, quo minus Ro-
 manum Pontificem adire possit, aut privi-
 legium jure sibi concessum habeat, ne co-
 gatur Apostolicum adire. *c. quamvis. 58.*
 Alia est iudicis seu judicialis, seu excom-
 municatio, quae per iudicem Ecclesiasticum
 irrogatur. *Sup. l. 6. c. 1.* Nec refert, utrum
 sit iudex ordinarius, an delegatus. *Inf. lib. 6.*
c. 5. & Sup. de offic. ordinar. c. pastoralis 11.
 §. *praeterea.* §. Haec in dubio, id est, sub ge-
 neralibus verbis probata, veluti, *Illum ex-*
communico, censetur esse major excommu-
 nicatio. *c. pen.* Ab hac absolvit, qui ex-
 communicavit: nec petenda est absolutio
 a superiori, omisso medio. *Inf. lib. 6. d. cap.*
§. 17. §. Ad haec; de excommunicatione, 5
 quaedam notanda occurrunt. I. Omnes de-
 bent excommunicatos vitare. *cap. nulli 8.*
 antequam ab excommunicatione absoluti
 sint. *c. cum desideres 15. c. a nobis 28. c. sicut*
39. si concubina 55. Nec valet contrarium
 privi-

privilegium. *d. c. nulli.* quo minus communi-
 nicans excommunicato, in excommuni-
 cationem ipso jure incidat. *c. nuper 29. de
 cris. 38.* II. Judices seculares a judicio
 Ecclesiasticis per censuram Ecclesiasticam
 compelluntur excommunicatos ab arguendo
 patrocinando, & testificando, in suscipiendo
 & judicio repellere. *Infr. lib. 6. cap. de
 mus 8.* III. Generalis excommunicatio
 ligat nisi subditos excommunicantis. *c.
 nobis 21.* IV. Pluribus excommunicatis
 bus, licet ex eodem facto obnoxius,
 absolvitur, si de una tantum causa vel
 satisfacere. *c. cum pro causa 27.* V. Ex-
 communicatus regulariter non absolvitur,
 præstito juramento, quod mandato
 ventis vel summi Pontificis parebit;
 quam interdum manualis tantum pro-
 fectio recipitur. *c. exteriore. 16. c. de cateris
 & c. cum pro causa 51.* VI. Absolutio
 obreptionem impetrata non prodest. *c.
 cii 42. in fin.* Hæc de excommunicatione
 dicta sint. §. Quia vero non solum excommuni-
 catio, sed etiam suspensio & interdictum
 Ecclesiasticum sunt species censuræ
 Ecclesiasticæ. *Infr. tit. prox. c. quærenti.*
 ac de his omnibus sub eodem titulo tractatur
 tur tam in Sexto Decretalium, quam in
 Clementinis, & in extravagentibus Jobani
 nis vigesimi secundi: idcirco de his quæ
 pæ-

ca delibabimus. § Suspendio est cen- 7
 Ecclesiastica, qua exercitium officii vel
 nis Ecclesiastici impeditur. § Itaque 8
 clericos tantum competit, non in laicos,
 non possunt ab administratione vel exe-
 cutione officii sive ordinis, cuius omnino
 ant expertes, suspendi. § Clericus au- 9
 tem, si durante suspensione, officia divina
 recipiatur, irregularitatem incurrit, a qua
 non potest nisi per summum Pontificem li-
 berari. *Inf. lib. 6. c. 1. in fin. & c. is qui 18. §. 1.*
 Irregularitas vero est canonicum impedi-
 mentum ex facto seu defectu proveniens;
 quo affectus, inhabilis redditur ad suscipi-
 endum ordines Ecclesiasticos & ad mini-
 strandum in susceptis. § Suspendio duplex 10
 est. I. Canonis, cum quis ob notorium cri-
 men, ipso iure a sui ordinis vel officii exe-
 cutione arcetur. Quamvis enim quilibet
 in peccato mortali constitutus, quod ad
 ipsum suspensus sit, tamen quod ad alios,
 non est suspensus, nisi huiusmodi peccatum
 per sententiam iudicis aut confessionem in
 iure factam, aut rei evidentiam notatum
 sit. *Sup. de cohabit. cleric. c. ultim.* § Su- 11
 spensio iudicis est, cum quis per sententiam
 iudicis a dicta executione ex causa remove-
 tur. § Interdictum Ecclesiasticum est cen- 12
 sura Ecclesiastica, per quam divinorum ce-
 lebratio, & Sacramentorum perceptio pro-
 hibe-

hibetur? sive singularis persona; sive
 veritas, ut clerus, civitas; sive locus
 dicatur. *Inf. lib. 6. c. si sententia.* 16. *Inf.*
seq. & cap. alma. 24. & Sup. tit. praed. ad verbo
 13 *in te 11.* § Interdictum similiter ac
 fio & excommunicatio, vel est canonice
 iudicis; quia vel ipso iure sive ipso
 ducitur. *Inf. lib. 6. de election. cap. 1.*
terea. vers. civitas. & de usur. cap.
qui vero & de pæn. cap. 5. vel per
 tiam iudicis: tuncque vel est generalis
 regnum, aut provincia, aut oppidum
 pagus interdicitur: vel speciale, in
 pluribus Ecclesiis una vel pauca inter
 14 tur. *Infr. lib. 6. cap. si civitas, 17.* §
 terdicto hæc specialiter notentur. I.
 pulus interdicitur, non est proprie
 rus interdictus; contra quoque clero
 dicto, non est interdictus populus.
si sententia. in principio. II. Interdictum
 veritate singuli, qui ex ea universitate
 interdicti censentur. *d. cap. si sententia*
cum vero. III. Tempore interdicti
 quis baptizari, chrismari, chrisma
 ci, divinum verbum audiri. *cap. 1.*
 43. & *Inf. lib. 6. cap. quoniam, 19.* *Inf.*
 tus est tractatus de criminibus, & de
 poenis.